

Język SQL w praktyce

Podstawy pracy w środowisku bazodanowym

Baza danych – w obecnie rozwijanych technologiach cyfrowych stanowi podstawę funkcjonowania systemów informatycznych.

Baza zawiera skonfigurowane przez użytkownika/ów kontenery zapisu informacji. Niezależnie od ich postaci, kontenery te mają za zadanie przechowywać informacje w sposób uporządkowany...

Uporządkowany = zrozumiały dla twórcy, użytkownika i każdego systemu, który korzysta z danej bazy.

Techniczna:

Dane cyfrowe gromadzone zgodnie z zasadami przyjętymi dla danego programu komputerowego specjalizowanego do gromadzenia i przetwarzania tych danych (Wiki)

Prawna:

Zbiór danych lub jakichkolwiek innych materiałów i elementów zgromadzonych według określonej systematyki lub metody, indywidualnie dostępnych w jakikolwiek sposób, w tym środkami elektronicznymi, wymagający istotnego, co do jakości lub ilości, nakładu inwestycyjnego w celu sporządzenia, weryfikacji lub prezentacji jego zawartości (Ustawa o ochronie baz danych z 27.07.2001)

Jaka jest największa baza danych na świecie...?

Jaka jest jej objętość...?

Jak szybko się rozwija...?

Czy można odpowiedzieć na te pytania?

 Główny
Urząd Statystyczny

Oprogramowanie bądź system informatyczny służący do zarządzania bazą danych. System zarządzania bazą danych może być również serwerem bazy danych (SBD) lub też może udostępniać bazę danych lokalnie – na określonym komputerze.

Zadania systemu zarządzania bazą danych:

- administrowanie danymi,
- zapewnienie integralności danych,
- narzędzia dostępu i przeszukiwania danych,
- narzędzia usprawniające wyszukiwanie danych (np. indeksy),
- narzędzia autoryzacji użytkowników,
- narzędzia umożliwiające równoczesny dostęp wielu użytkowników

Baza przechowująca dane w formie tabel o ustalonej strukturze:

- Zbiór atrybutów dla pojedynczej tabeli jest z góry określony
- Obsługa relacji pomiędzy danymi
- Nie tak szybkie jak bazy klucz-wartość i dokumentowe dla poszukiwania po identyfikatorze, ale bardzo duże możliwości efektywnego przeszukiwania i analizy danych
- Zastosowanie - aplikacje Web, GIS, systemy bankowe, rejestry

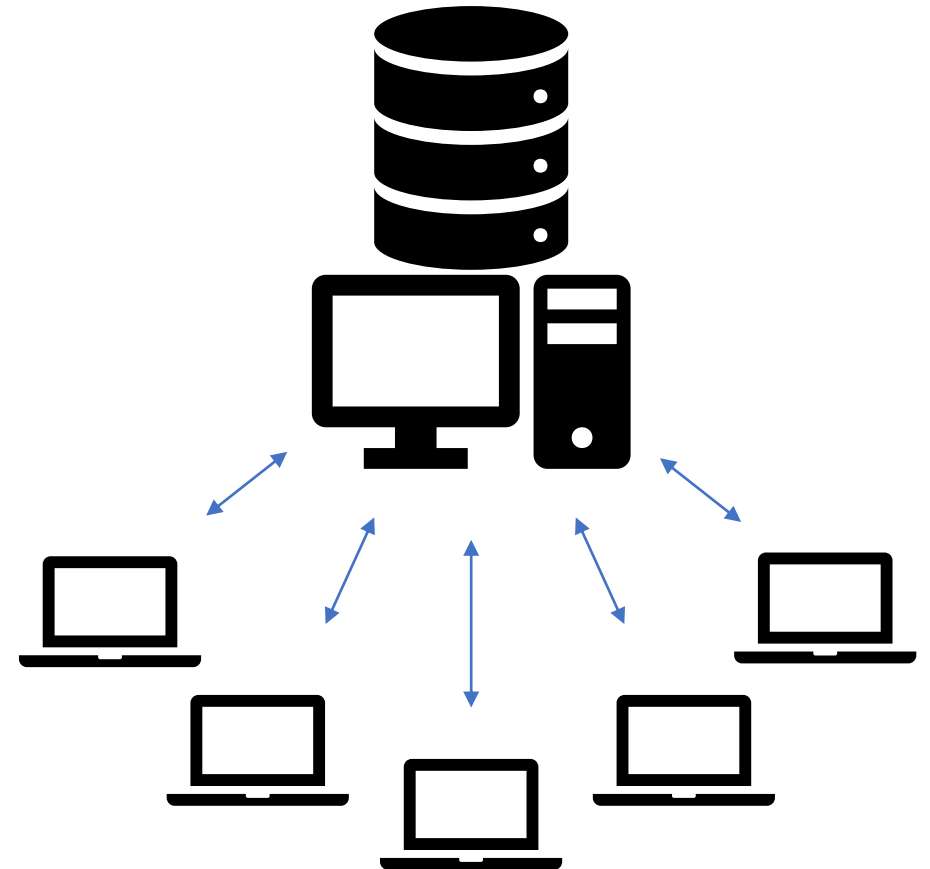
Przykłady systemów: **Oracle, SQL Server, Postgres, MySQL** publiczne, aplikacje mobilne

	sub_area	prot_categ	a_year	gat_gl	wiek	udzial	typ_dstan	typ_udz_1
2	4.59	OCH CENNE	2016	SO	46	7	IGLASTE	DOMINATED
3	4.18	OCH CENNE	2016	BRZ	38	4	LISCIASTE	MIXED
4	7.97	OCH CENNE	2016	BK	152	8	LISCIASTE	PURE
5	1.42	OCH CENNE	2016	MD	47	7	IGLASTE	DOMINATED
6	4.15	OCH CENNE	2016	SO	87	6	IGLASTE	DOMINATED
7	1.51	OCH CENNE	2016	SO	97	10	IGLASTE	PURE
8	10.81	OCH CENNE	2016	DB	137	7	LISCIASTE	DOMINATED
9	0.81	OCH CENNE	2016	DB	8	4	LISCIASTE	MIXED
10	2.96	OCH CENNE	2016	BK	20	5	LISCIASTE	DOMINATED
11	2.29	OCH CENNE	2016	MD	50	3	IGLASTE	MIXED
12	5.19	OCH CENNE	2016	SO	97	7	IGLASTE	DOMINATED
13	4.56	OCH CENNE	2016	BK	122	5	LISCIASTE	DOMINATED
14	4.78	OCH CENNE	2016	SO	97	9	IGLASTE	PURE
15	4.63	OCH CENNE	2016	DB	137	4	LISCIASTE	MIXED
16	8.85	OCH CENNE	2016	DB	162	5	LISCIASTE	DOMINATED
17	3.96	OCH CENNE	2016	DB	162	7	LISCIASTE	DOMINATED

Baza przechowująca dane w specjalnej strukturze plików na serwerze

- Dane są przechowywane na serwerze i udostępniane poprzez sieć
- Pliki źródłowe nie są czytelne dla innego oprogramowania
- Z bazy może korzystać wielu użytkowników jednocześnie
- Wymaga stale działającego programu-serwera bazy danych

Wprowadzenie do PostgreSQL

- PostgreSQL jest relacyjną bazą danych typu klient-serwer
- Następca bazy Ingres, rozwój od 1995 roku
- Aktualna wersja stabilna 14.5, rozwojowa 15 (Beta 3)
- Posiada własną licencję typu open source - "PostgreSQL License"
- Pakiety dostępne na platformy Mac, Linux i Windows, działa też na BSD i Solaris

11th August 2022: PostgreSQL 14.5, 13.8, 12.12, 11.17, 10.22, and 15 Beta 3 Released!

PostgreSQL: The World's Most Advanced Open Source Relational Database

Download → New to PostgreSQL?

New to PostgreSQL?

PostgreSQL is a powerful, open source object-relational database system with over 30 years of active development that has earned it a strong reputation for reliability, feature robustness, and performance.

There is a wealth of information to be found describing how to install and use PostgreSQL through the [official documentation](#). The PostgreSQL community provides many helpful places to become familiar with the technology, discover how it works, and find career opportunities. Reach out to the community [here](#).

Learn More Feature Matrix

Latest Releases

2022-08-11 - PostgreSQL 14.5, 13.8, 12.12, 11.17, 10.22, and 15 Beta 3 Released!

The PostgreSQL Global Development Group has released an update to all supported versions of PostgreSQL, including 14.5, 13.8, 12.12, 11.17, and 10.22, as well as the third beta release of PostgreSQL 15. This release closes **one security vulnerability** and fixes over 40 bugs reported over the last three months.

For the full list of changes, please review the [release notes](#).

In the spirit of the open source PostgreSQL community, we strongly encourage you to test the new features of PostgreSQL 15 on your systems to help us eliminate bugs or other issues that may exist. While we do not advise you to run PostgreSQL 15 Beta 3 in production environments, we encourage you to find ways to run your typical application workloads against this beta release.

<https://www.postgresql.org/>

Licencja PostgreSQL należy do grupy tzw. liberalnych licencji open source, jest zbliżona do BSD lub MIT. Prawa autorskie należą do The PostgreSQL Global Development Group oraz Uniwersytetu Kaliforni.

Warunki:

- Zezwolenie na użytkowanie, kopiowanie, modyfikację, rozpowszechnianie oprogramowania i dokumentacji do dowolnych celów i bez pisemnego zezwolenia, pod warunkiem:
 - zachowania informacji o oryginalnych autorach
 - niewystępowania z żadnymi roszczeniami odnośnie oprogramowania do oryginalnych autorów.

Licencja nie zawiera zapisu typu copyleft, co oznacza że dozwolone jest tworzenie płatnych i zamkniętych wersji (np. EnterpriseDB Advanced Server, PostgresXL).

Zalecanym sposobem instalacji w środowisku Windows jest użycie instalatora od EnterpriseDB.

Należy wybrać pakiet "PostgreSQL", a nie "EnterpriseDB Advanced Server" gdyż ten drugi jest wersją testową płatnego oprogramowania.

Możliwa jest instalacja więcej niż jednej wersji PostgreSQL na jednym systemie

(np. w celu testów, aktualizacji). Aktualizacja polega na instalacji nowszej wersji,

przeniesieniu danych i wyłączeniu starej.

Szczegółowy opis instalacji znajduje się w zeszycie ćwiczeń.

PostgreSQL Version	Linux x86-64	Linux x86-32	Mac OS X	Windows x86-64	Windows x86-32
14.5	postgresql.org	postgresql.org	Download	Download	Not supported
13.8	postgresql.org	postgresql.org	Download	Download	Not supported
12.12	postgresql.org	postgresql.org	Download	Download	Not supported
11.17	postgresql.org	postgresql.org	Download	Download	Not supported
10.22	Download	Download	Download	Download	Download
9.6.24*	Download	Download	Download	Download	Download
9.5.25*	Download	Download	Download	Download	Download

PostgreSQL bez dodatków posiada wsparcie dla danych geometrycznych 2D, ale bez obsługi układów współrzędnych, integracji z oprogramowaniem GIS i funkcji analiz przestrzennych.

Dodatkiem rozszerzającym PostgreSQL o te funkcje jest PostGIS – osobny projekt rozwijany przez inną grupę programistów, ale bardzo dobrze zintegrowany z PostgreSQL.

Instalacja PostGIS w środowisku Windows jest wykonywana z użyciem narzędzia **StackBuilder**

Inne systemy - tzw. metapakiety (apt-get install postgresql-11-postgis, brew install postgis)

<https://postgis.net/docs/>

Strukturalne aspekty budowy i działania systemu bazodanowego PostgreSQL

Instalacja systemu PostgreSQL tworzy **klaster baz danych (database cluster)**. Jest to kolekcja baz danych utrzymywanych przez pojedynczy proces serwera PostgreSQL. Klaster posiada swoje miejsce na dysku oraz zbiór kont użytkowników.

Wewnątrz klastra znajdują się **bazy danych (database)**. Bazy są izolowanymi od siebie przestrzeniami do przechowywania danych - w typowej instalacji PostgreSQL, z poziomu jednej bazy nie można odwołać się do danych zapisanych w innej. Istnieje rozszerzenie, które pozwala na takie odwołania - Foreign Data Wrapper (FDW).

Baza danych jest podzielona na **schematy (schema)**. Każda baza zawiera schemat public. Każdy użytkownik może w nim stworzyć tabelę. Możliwe jest tworzenie dodatkowych schematów w bazie, które można wykorzystać do logicznego grupowania danych (np. na własne i importowane ze źródeł zewnętrznych, aktualne i archiwalne) lub ograniczenia dostępu do tworzenia tabel.

W schemacie znajdują się relacje (relations). Relacja w rozumieniu PostgreSQL to zbiór wierszy posiadających określone kolumny. Relacją może być:

- **tabela (table)** - podstawowy typ relacji, jest zapisywana na dysku, nie musi zależeć od danych już istniejących w bazie.
- **tabela obca (foreign table)** - tabela która odwołuje się do zewnętrznego źródła danych, może być używana tak jak natywna tabela, choć czasem z ograniczeniami (np. źródło nie pozwala na zapis)
- **widok (view)** - relacja która jest wynikiem wykonania określonego zapytania, dane widoku nie są zapisywane na dysku, a przeliczane na bieżąco z danych źródłowych.
- **zmaterializowany widok (materialized view)** - hybryda widoku i tabeli: dane są wynikiem zapytania na już istniejących danych, ale są zapisywane na dysku i odświeżane na żądanie.

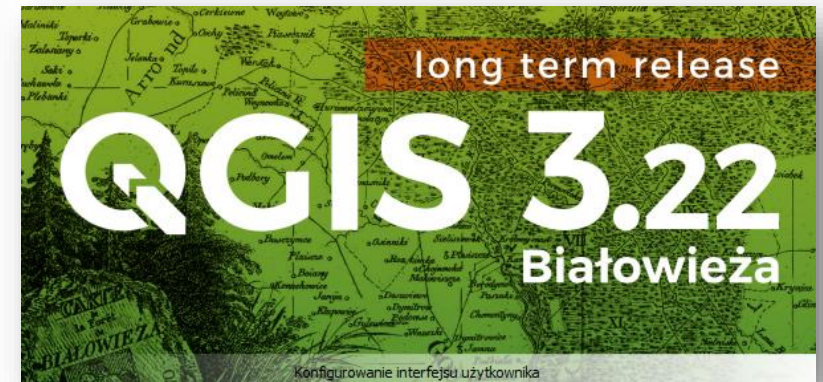
Zarządzanie danymi – tworzenie i obsługa danych przestrzennych PgAdmin oraz QGIS

- psql - program działający w linii komend (cmd)
- pgAdmin - program działający w środowisku przeglądarki internetowej, posiada interfejs graficzny, umożliwia podgląd danych przestrzennych - instalowany razem z PostgreSQL
- QGIS - program GIS projektowany pierwotnie jako przeglądarka do danych przestrzennych w bazie PostGIS

```
Wiersz polecenia
Microsoft Windows [Version 10.0.19044.1889]
(c) Microsoft Corporation. Wszelkie prawa zastrzeżone.

C:\Users>
```


Utwórz nowe połączenie z PostGIS

Informacja o połączeniu

Nazwa: szkolenie

Usługa:

Host: localhost

Port: 5432

Baza danych: szkolenie

Tryb SSL: wyłącz

Uwierzytelnianie

Konfiguracje: Bez zabezpieczeń

Nazwa użytkownika: kursant Zapisz

Hasło: ●●●●●● Zapisz

Warning: credentials stored as plain text in plik projektu.

Wyświetlaj tylko zarejestrowane warstwy

Nie sprawdzaj typu dla kolumn GEOMETRY

Sprawdź tylko schemat "public"

Pokaż także tabele bez geometrii

Użyj szacunkowych metadanych tabeli

Zezwól na zapisywanie i wczytywanie z bazy projektów QGIS

Warstwa -> Dodaj warstwę -> Dodaj warstwę PostGIS

Warstwa -> Dodaj warstwę -> Dodaj warstwę PostGIS

Zarządzanie źródłami danych | PostgreSQL

Połączenia

SZKOLENIE

Połącz Nowe Edytuj Usuń Wczytaj Zapisz

Schemat	Tabela	Komentarz	Kolumna	Typ danych	Dane przestrzenne	SRID
public	cbd_g_eoterm_plytka_obszar_20221201		geom	Geometria	MultiPolyg...	2180
public	dzialki_ewidencyjne		geom	Geometria	MultiPolygon	2180
public	ot_bubd_a		geom	Geometria	Polygon	2180
public	przystanki_autobusowe		geom	Geometria	MultiPoint	2180
tiger						

Pokaż także tabele bez geometrii

Opcje wyszukiwania

Ustaw filtr Zamknij Dodaj Pomoc

- **Połączenie:** zestaw parametrów (adres serwera, port, nazwa bazy, login i hasło). Dla każdej bazy danych musi istnieć osobne połączenie, nawet gdy znajdują się na tym samym serwerze.
- **Typ danych:** format przechowywania danych przestrzennych na serwerze - Geometry dla współrzędnych płaskich, Geography dla współrzędnych geograficznych
- **SRID:** liczbowy identyfikator układu współrzędnych (kod EPSG)
- **Metadane tabeli:** informacja o liczbie obiektów, ich typie geometrii oraz układzie współrzędnych. Szacunkowe metadane są obliczane dużo szybciej.
- **ID obiektu:** niepowtarzalny identyfikator obiektu. Jeśli tabela posiada zdefiniowany klucz główny, to będzie on automatycznie użyty. Jeśli nie, ale możliwe jest wskazanie kolumny (lub ich kombinacji) która da niepowtarzalne wartości, to można go wskazać ręcznie. Jeśli i ten warunek nie będzie mógł być spełniony, to dane będą dostępne w trybie tylko do odczytu niezależnie od uprawnień użytkownika.

Zasilenie bazy z użyciem funkcji QGIS:

- Przy pomocy QGIS można zasilić bazę dowolnymi danymi wektorowymi obsługiwany przez QGIS: z pliku SHP, GML, CSV, warstwy tymczasowej...
- Wadą narzędzia do ładowania w QGIS jest powolne działanie dla serwerów zdalnych i danych ponad 1000 obiektów.

The image shows a screenshot of the QGIS interface. On the left, the 'Zarządzanie bazami danych' (Manage Databases) panel is visible, showing a tree view of databases. The 'Importuj warstwę/plik...' button is highlighted with a red box, and a red arrow points from it to the 'Import warstwy wektorowej' dialog box on the right.

The 'Import warstwy wektorowej' dialog box has the following settings:

- Wejście: cbdg-geoterm-plytka-obszar-2022_12_01
- Importuj tylko zaznaczone obiekty
- Tabela wyjściowa:
 - Schemat: [empty]
 - Tabela: cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201
- Opcje:
 - Klucz główny: id
 - Pole geometrii: geom
 - Źródłowy układ współrzędnych: ETRF2000-PL / CS92
 - Docelowy układ współrzędnych: EPSG:2180 - ETRF2000-PL / CS92
 - Kodowanie: UTF-8
 - Nadpisz tabelę (jeśli istnieje)
 - Nie zamieniaj na wieloczęściowe (multi-part)
 - Zamień nazwy pól na małe litery
 - Twórz indeks przestrzenny
 - Komentarz: [empty]

Buttons: OK, Anuluj

psql jest narzędziem dostępnym z linii komend.

Uruchomienie:

- po otwarciu menu Start wpisać "cmd"
- odnaleźć w systemie plik psql.exe (np. C:\PostgreSQL\14\bin) i przeciągnąć go do okna konsoli
- dopisać parametry:
 - -h localhost
 - -d postgres
 - -U postgres

UWAGA: podczas wpisywania hasła nie pokazują się żadne znaki - jest to normalne.

Komendy psql - zatwierdzone przez wciśnięcie Enter:

\l - wyświetlenie listy baz danych w systemie

\l+ - jak wyżej, ale z podaniem rozmiaru na dysku

\connect gis - przełączenie się na bazę gis

\dt - wyświetlenie listy tabel w bazie

\dt+ - jak wyżej, ale z podaniem rozmiaru na dysku

\du - wyświetlenie listy użytkowników

\dv - wyświetlenie listy widoków

\di - wyświetlenie listy indeksów

\timing - pokazuje czas wykonania zapytania

\d <nazwa tabeli> - pokazuje dostępne kolumny w tabeli

\a - wyłącza / włącza justowanie tabeli

\x - pokazuje kolumny pionowo zamiast poziomo

\q - koniec sesji

Zapytanie może być wpisane w wielu wierszach - wiersz kończy się poprzez wciśnięcie Enter.

Zapytanie kończy się znakiem ; i wciśnięcie Enter.

Np.

```
szkolenie=# select *
```

```
szkolenie-# from geometry_columns;
```


W programie pgAdmin definiuje się połączenia podobnie jak w QGIS, z tym, że wykorzystując jedną deklarację połączenia w pgAdmin można się przełączać pomiędzy różnymi bazami danych na tym samym serwerze - a w QGIS nie.

The screenshot shows the pgAdmin 4 interface. The left sidebar displays a tree view of the database structure, including a server named 'PostgreSQL 15' with a database 'szkolenie'. The main window shows a query editor with the following SQL query:

```
1 select * from public.cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201;
```

The 'Data Output' pane at the bottom displays the results of the query in a table format. The table has 10 columns: objectid, dok_typ, Lotw, x92_pc, y92_pc, dzialka, shape_area, and shape_len. The data is as follows:

objectid	dok_typ	Lotw	x92_pc	y92_pc	dzialka	shape_area	shape_len
463	dokumentacja geologiczna	16	522975.01	198541.29	[null]	11418.2025058	696.130848752
274	dokumentacja geologiczna	2	509915.76	199596.59	241710_2_0004.8311/1	3997.57375975	272.522910779
1319	dokumentacja geologiczna	2	509410.21	193846.17	241715_2_0003.960	979.43914754	140.50747061
1419	dokumentacja geologiczna	2	506593.23	190177.24	241715_2_0002.4973	914.10137513	133.719973115
21	dokumentacja geologiczna	18	509996.41	179429.44	241714_2_0003.3615/2	4098.56061398	252.525138759
4100000000000000000000008055A93AD071F41C000DE02E1910741000000...	dokumentacja geologiczna	8	508459.89	193118.18	241715_2_0003.1651/2	16832.056097	699.023755901

Total rows: 6 of 6 Query complete 00:00:00.459 Ln 1, Col 58

Dane w bazie danych

Typy danych i konwersja typów

- Różnica pomiędzy arkuszem kalkulacyjnym a bazą danych
- Kolumna może przechowywać tylko dane określonego typu, np. liczba całkowita, tekst
- Podobieństwo do tabeli atrybutów w GIS
- PostgreSQL posiada 56 typów + warianty tablicowe (lista wartości w pojedynczym polu)
- Silne typowanie: nie można wpisać do kolumny typu INTEGER wartości tekstowej itp. – w niektórych innych systemach baz danych można to zrobić

- Typ **CHAR**: tekst stałej długości (np. suma kontrolna)
- Typ **VARCHAR**: tekst zmiennej długości, opcjonalny typmod dla ograniczenia maksymalnej długości (alias - CHARACTER VARYING)
- Typ **TEXT**: tekst dowolnej długości
- Typ **XML**: dokument XML - musi być well-formed
- Typ **TSVECTOR**: dla wyszukiwania pełnotekstowego

A, B, C

- Typ **INTEGER**: liczba całkowita 32 bit (alias - INT4)
- Typ **BIGINT**: liczba całkowita 64 bit (alias - INT8)
- Typ **REAL**: liczba zmiennoprzecinkowa pojedynczej precyzji
- Typ **DOUBLE PRECISION**: liczba zmiennoprzecinkowa podwójnej precyzji (alias - **FLOAT**)
- Typ **NUMERIC**: liczba dziesiętna o zdefiniowanej precyzji (alias - **DECIMAL**)

1, 2, 3

- Typ **DATE**: tylko data
- Typ **TIME**: tylko czas (może być WITH TIME ZONE i WITHOUT TIME ZONE)
- Typ **TIMESTAMP**: data i czas - w wariantach WITH TIME ZONE i WITHOUT TIME ZONE

- Typ **BYTEA**: dane binarne
- Typ **BOOLEAN**: wartość prawda/fałsz
- Typ **HSTORE**: pary klucz-wartość
- Typy **JSON** i **JSONB**: obiekty JSON (można użyć do wpisania wielu wartości w jedno pole)
- Typ **OID**: identyfikator dla obiektów systemowych
- Pseudo-typ **SERIAL**: kolumna **INTEGER**+sekwencja+wartość domyślna, używany do nadawania identyfikatorów
- Typy **POINT**, **PATH**, **POLYGON**: typy grafiki wektorowej 2D
 - - nie używać do danych GIS!

- Typ **GEOMETRY**: najczęściej używany. Dowolny układ współrzędnych, wszystkie obliczenia są wykonywane na współrzędnych płaskich, wyniki zwracane w jednostkach układu. Opcjonalny typmod na typ geometrii (POINT, LINESTRING, POLYGON...) oraz układ współrzędnych.
- Typ **GEOGRAPHY**: dla współrzędnych geograficznych długość-szerokość, obliczenia wykonywane metodami geodezji wyższej, wyniki i parametry podawane są w metrach.

- Konwersja typów nazywa się rzutowaniem (CAST)
- Rzutowanie w standardzie SQL: CAST ('2019-09-05' AS date); - słowo kluczowe CAST, następnie w nawiasie wartość, słowo kluczowe AS i nazwa typu.
- Dodatkowo w PostgreSQL jest dostępny operator ::, np. '2010-09-05'::date

Uwaga: słowo kluczowe AS ma w SQL także inną rolę - może służyć do nadawania aliasów dla kolumn - szczegóły w części poświęconej zapytaniom SELECT.

Podstawy SQL

Structured Query Language

- Strukturalny język zapytań używany do tworzenia, modyfikowania baz danych oraz do umieszczania i pobierania danych z baz danych. (def. uniwersalna → Wikipedia)
- Jest językiem deklaratywnym, co oznacza że użytkownik definiuje **co** chce uzyskać, natomiast decyzję o tym **jak** to zrobić podejmuje maszyna
- Jest zdefiniowany standard (ANSI-SQL) oraz implementacje (dialekty) mniej lub bardziej zgodne ze standardem
- Najważniejsze instrukcje i konwencje są wspólne dla wszystkich baz, ale...
- Różne sposoby formatowania zapytań, różne nazwy funkcji, różne podejście do typów danych

Elementy języka SQL

- **DML** - Data Manipulation Language

Polecenia wyszukiwania, dodawania, edycji i usuwania danych

- **DDL** - Data Definition Language

Polecenia tworzenia, zmiany i usuwania struktur danych (tabel, kolumn...)

- **DCL** - Data Control Language

Polecenia kontroli dostępu do danych (tylko bazy klient-serwer)

Instrukcja SELECT i filtrowanie wyników

Zapytania SELECT służą przede wszystkim do pobierania danych

- W PostgreSQL **nie** jest gwarantowane, że SELECT nie zmieni danych, np. SELECT AddGeometryColumn...
- Zapytanie SELECT może operować na "0 lub więcej relacji", co oznacza, że niekoniecznie musi odnosić się do danych zapisanych w bazie - może również sprawdzać ustawienia systemowe, lub... posłużyć za kalkulator
- Przykłady SELECT na 0 relacji:
 - *SELECT 1; -- zapytanie zwróci 1, służy np. do sprawdzenia czy system działa*
 - *SELECT PostGIS_full_version(); -- sprawdzenie wersji PostGIS*
 - *SELECT now(); -- sprawdzenie aktualnej daty i godziny w systemie*
 - *SELECT 50000::real / 365::real; -- użycie PostgreSQL jako kalkulatora*

Przykładowe zapytania

Query Query History

```
1 select * from public.ot_bubd_a;
```

Data Output Messages Notifications

	00k rying	x_kodkarto1000k character varying	funogolnabudynku integer	funszczegolowabudynku text[]	liczbakondygnacji integer	kodkst integer	zabytek boolean	egib bt_referencjadoobiektu idiip bt_identyfikator lokalnyid text[]
1	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{a00f71f6-f6a7-443e-b545-85635d74e7dc}
2	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{a97c0c38-1186-45f9-abda-5d9a0189ce31}
3	[null]		1271	{1271.Bg}	2	110	false	{97ee01ba-1250-450b-99c4-381f2cba5216}
4	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{a99484ee-4703-44ff-8d68-131c0f5c625b}
5	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{f27c11fc-af3b-4ba9-8e6f-84f9f4d4fa98}
6	[null]		1110	{1110.Dj}	3	110	false	{7febc601-91bd-4f98-bcd6-f3ee6226bf8a}
7	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{6c0c3e74-da63-4844-a460-7096c5598126}
8	[null]		1110	{1110.Dj}	1	110	false	{fb5cc76e-c3f1-4c8d-9e90-338ee01eff1c}
9	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{f2451fd9-c1eb-4786-9b3d-b61fa63b5b77}
10	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{148c56cc-043c-4175-95f8-253fe81763e2}
11	[null]		1110	{1110.Dj}	2	110	false	{e9a93e10-423f-405e-af67-62f2144cbbec}
12	[null]		1110	{1110.Dj}	1	110	false	{8af773d7-2c3b-43ad-a925-4a0b3ba6f9ad}

Przykładowe zapytania

Query Query History

```
1 select funogolnabudynku, liczbakondygnacji, zabytek from public.ot_bubd_a;
```

Data Output Messages Notifications

	funogolnabudynku integer	liczbakondygnacji integer	zabytek boolean
1	1110	2	false
2	1110	2	false
3	1271	2	false
4	1110	2	false
5	1110	2	false
6	1110	3	false
7	1110	2	false
8	1110	1	false
9	1110	2	false
10	1110	2	false

Przykładowe zapytania

The screenshot shows a SQL query editor with a query window and a results window. The query window contains the following SQL statement:

```
1 select funogolnabudyunku AS "Funkcja budynku", liczbakondygnacji "Liczba kondygnacji", zabytek "Zabytek" from public.ot_bubd_a;
```

The results window shows the following data output:

	Funkcja budynku integer	Liczba kondygnacji integer	Zabytek boolean
1	1110	2	false
2	1110	2	false
3	1271	2	false
4	1110	2	false
5	1110	2	false

- Klauzula AS - pozwala na nadanie aliasu dla nazwy kolumny, dzięki czemu nazwa w wyniku zapytania może być inna niż zapisana w systemie. Czasem jest to koniecznością, np. jeśli łączy się dane z dwóch tabel o powtarzających się nazwach kolumn.

Przykładowe zapytania

- Słowa kluczowe mogą być pisane zarówno wielkimi, jak i małymi literami. Konwencją jest pisanie wielkimi, ale nie jest to wymagane
 - Kolumny mogą mieć dowolnie długie nazwy i zawierać dowolne znaki, jeśli jednak:
 - zawierają spacje, znaki specjalne
 - zawierają słowa kluczowe SQL (np. select, table, insert, order)
 - zaczynają się od cyfry
 - zawierają wielkie litery
- **ich nazwy muszą być ujęte w "podwójny cudzysłów".**

Dla osób dobrze znających QGIS: zasady formułowania wyrażeń w QGIS zostały zaczerpnięte z SQL, dlatego składnia zapytań w bazie danych będzie podobna do składni wyrażeń w QGIS.

- Wybierz wszystkie wiersze i wszystkie kolumny z tabeli „cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201”
- Wybierz kolumny: „lokalnyid”, „funszczegolowabudynku” z tabeli „ot_bubd_a”

- Wybierz wszystkie wiersze i wszystkie kolumny z tabeli „cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201”

SELECT * FROM

cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201;

	id [PK] integer	geom geometry	objectid bigint	dok_typ character varying (60)	Lotw bigint
1	1	01060000A08408000001000...	463	dokumentacja geologiczna	16
2	2	01060000A08408000001000...	274	dokumentacja geologiczna	2
3	3	01060000A08408000001000...	1319	dokumentacja geologiczna	2
4	4	01060000A08408000001000...	1419	dokumentacja geologiczna	2
5	5	01060000A08408000001000...	21	dokumentacja geologiczna	18
6	6	01060000A08408000001000...	1624	dokumentacja geologiczna	8

- Wybierz kolumny: „lokalnyid”, „funszczegolowabudynku” z tabeli „ot_bubd_a”

SELECT lokalnyid, funszczegolowabudynku FROM

ot_bubd_a;

	lokalnyid character varying (36)	funszczegolowabudynku text[]
1	020e41cf-eff2-4544-8ba4-a411e723406e	{1110.Dj}
2	eef9c72c-7822-4921-92fd-89849e93cf13	{1110.Dj}
3	3a242d65-bb7c-467c-87b1-28fa55d212c6	{1271.Bg}
4	54869965-c251-4f13-870b-fdb9320d1cde	{1110.Dj}
5	a7be66f3-300a-4bfb-8e60-b3d1256dfeed	{1110.Dj}
6	e09708b0-5d06-484a-8539-b766e1174630	{1110.Dj}
7	b7ab8619-d19f-4bcb-aad7-545e6fc36b17	{1110.Dj}
8	a420d425-81fc-4ccb-b31b-6a9e212a033d	{1110.Dj}

SQL – Filtrowanie

- Do filtrowania służy klauzula **WHERE**
- W klauzuli **WHERE** można używać operatorów: =, !=, >, >=, <, <=, **IN** (lista wartości), **LIKE** (wyszukiwanie przybliżone)
- Wymienione operatory nie działają dla wartości **NULL** - zawsze zwrócą fałsz. Do porównania z wartością **NULL** trzeba stosować specjalne operatory **IS NULL** oraz **IS NOT NULL**.
- Warunki można łączyć wykorzystując operatory logiczne: **AND**, **OR**, **NOT**

- W klauzuli **WHERE** można podać jeden lub więcej warunków. Warunki są łączone operatorami logicznymi: **AND** (i), **OR** (lub)
- Nazwy kolumn podajemy bez cudzysłowu lub w podwójnym cudzysłowie.
- Wartości liczbowe podajemy bez cudzysłowu, separatorem dziesiętnym jest zawsze kropka.
- Wartości tekstowe podajemy zawsze w pojedynczym cudzysłowie.

SELECT * FROM ot_bubd_a WHERE funogolnabudynku < 1200; (budynki mieszkalne)

funogolnabudynku integer	funszczegolowabudynku text[]	liczbakondygnacji integer	kodkst integer	zabytek boolean	egib bt_referencjadoobiektu idiiip bt_identyfikator lokalnyid text[]
1110	{1110.Dj}	2	110	false	{a00f71f6-f6a7-443e-b545-85635d74e7dc}
1110	{1110.Dj}	2	110	false	{a97c0c38-1186-45f9-abda-5d9a0189ce31}
1110	{1110.Dj}	2	110	false	{a99484ee-4703-44ff-8d68-131c0f5c625b}
1110	{1110.Dj}	2	110	false	{f27c11fc-af3b-4ba9-8e6f-84f9f4d4fa98}
1110	{1110.Dj}	3	110	false	{7febc601-91bd-4f98-bcd6-f3ee6226bf8a}

SELECT * FROM ot_bubd_a WHERE funogolnabudynku > 1200; (pozostałe budynki)

funogolnabudynku integer	funszczegolowabudynku text[]	liczbakondygnacji integer	kodkst integer	zabytek boolean	egib bt_referencjadoobiektu idiiip bt_identyfikator lokalnyid text[]		
1271	{1271.Bg}			2	110	false	{97ee01ba-1250-450b-99c4-381f2cba5216}
1271	{1271.Bg}			2	110	false	{e332f46f-b003-466b-bb8a-ec6def79fe72}
1271	{1271.Bg}			2	110	false	{be1ad6be-3364-41be-9a97-6b7b6782193c}
1271	{1271.Bg}			1	110	false	{5c6df512-3de0-4714-ad4e-d34819bdd420}
1271	{1271.Bg}			1	110	false	{02956d0e-718a-4439-bd41-8cbe70b5209f}


```
SELECT * FROM ot_bubd_a WHERE funogolnabudynku < 1200 AND liczbakondygnacji >= 8;
```

(budynki mieszkalne o 8 lub więcej kondygnacjach)

```
SELECT funogolnabudynku, funszczegolowabudynku, x_informdodatkowa FROM ot_bubd_a  
WHERE funogolnabudynku = 1211 OR funogolnabudynku = 1212;
```

(budynki hoteli i budynki zakwaterowania turystycznego)

```
SELECT x_informdodatkowa, zabytek FROM ot_bubd_a WHERE zabytek = true;
```

(obiekty zabytkowe)


```
SELECT funszczegolowabudynku, x_informdodatkowa, zabytek FROM ot_bubd_a WHERE  
funszczegolowabudynku::text LIKE '%1130.KI%';
```

(klasztor)

```
SELECT funszczegolowabudynku, x_informdodatkowa, zabytek FROM ot_bubd_a WHERE  
funszczegolowabudynku::text ILIKE '%1130.kL%';
```

(klasztor)

SQL – Funkcje skalarne i agregujące

Funkcja jest fragmentem kodu - w języku SQL bądź innym obsługiwany przez bazę - nadającym się do wielokrotnego użytku.

W PostgreSQL funkcje nie muszą być "czyste", tj. przekształcać zbioru argumentów w zbiór wartości bez pozostawiania trwałych zmian w bazie.

Funkcja w PostgreSQL jest definiowana przez nazwę oraz liczbę i typy argumentów - w razie pomyłki w argumentach, komunikat o błędzie będzie brzmiał `function does not exist`.

Wyróżniamy **funkcje skalarne** (operujące na pojedynczych wierszach) i **agregujące** (operujące na grupach wierszy).

Oprócz wbudowanych funkcji, **użytkownik może tworzyć własne**.

PRZYKŁADY – funkcje tekstowe

```
SELECT LOWER (x_informdodatkowa) FROM ot_bubd_a WHERE x_informdodatkowa IS NOT NULL;
```

Funkcja lower zmienia wielkość liter w podanym tekście na małe.

```
SELECT UPPER (x_informdodatkowa) FROM ot_bubd_a WHERE x_informdodatkowa IS NOT NULL;
```

Funkcja upper zmienia wielkość liter w podanym tekście na wielkie.

```
SELECT INITCAP (x_informdodatkowa) FROM ot_bubd_a WHERE x_informdodatkowa IS NOT NULL;
```

Funkcja upper zmienia wielkość liter w podanym tekście – pierwsza litera słowa jest wielka, pozostałe małe

```
SELECT funszczegolowabudynku AS "Kod", REPLACE  
(funszczegolowabudynku::text, '{1212.Dw}', 'Budynek wielorodzinny') AS "Nazwa" FROM ot_bubd_a  
WHERE funszczegolowabudynku::text like '{1212.Dw}';
```

Funkcja replace przyjmuje 3 argumenty: tekst do zmiany, fragment podlegający zmianie oraz fragment, który ma zostać wstawiony.

PRZYKŁADY – funkcje tekstowe

```
SELECT lokalnyid, SPLIT_PART(lokalnyid,'-',2) FROM ot_bubd_a;
```

Funkcja `split_part` dzieli tekst na fragmenty według podanego separatora, oraz zwraca żądany fragment.

```
SELECT TRIM (x_informdodatkowa) FROM ot_bubd_a WHERE x_informdodatkowa IS NOT NULL;
```

Funkcja `trim` obcina żądane znaki na początku, końcu lub z obu stron tekstu (najczęstsze zastosowanie: spacje na końcu).

```
SELECT x_informdodatkowa, LENGTH(x_informdodatkowa) FROM ot_bubd_a WHERE  
x_informdodatkowa IS NOT NULL;
```

Funkcja `length` oblicza długość ciągu znaków.

```
SELECT x_informdodatkowa, SUBSTRING(x_informdodatkowa,2,4) FROM ot_bubd_a WHERE  
x_informdodatkowa IS NOT NULL;
```

Funkcja `substring` ekstrahuje fragment tekstu według położenia pierwszego i ostatniego znaku.

PRZYKŁADY – funkcje liczbowe

```
SELECT area, CEIL(area) FROM ot_bubd_a;
```

```
SELECT area, FLOOR(area) FROM ot_bubd_a;
```

```
SELECT area, ROUND(area) FROM ot_bubd_a;
```

Funkcja ceil zaokrągla liczbę dziesiętną w górę, floor - w dół, round - do końcówki 5 w dół, powyżej w górę.

```
SELECT area, ROUND(area::numeric,2) FROM ot_bubd_a;
```

Funkcja round na typie numeric z podaniem drugiego argumentu - precyzji umożliwia zaokrąglenie do żądanej precyzji.

```
SELECT liczbakondygnacji, LOG(liczbakondygnacji) FROM ot_bubd_a;
```

```
SELECT liczbakondygnacji, LN(liczbakondygnacji) FROM ot_bubd_a;
```

Funkcja log oblicza logarytm przy podstawie 10, ln - przy podstawie e.

PRZYKŁADY – funkcje liczbowe

SELECT *liczbakondygnacji*, ***SQRT***(*liczbakondygnacji*) ***FROM*** *ot_bubd_a*;

Funkcja `sqrt` oblicza pierwiastek kwadratowy. Dla liczb ujemnych zwraca błąd (ERROR: cannot take square root of a negative number) stąd konieczność ograniczenia do liczb nieujemnych.

SELECT ABS(-3);

SELECT ABS(3);

SELECT SIGN(-3);

Funkcja `abs` oblicza wartość bezwzględną, `sign` - znak liczby.

SELECT RADIANS(90);

SELECT DEGREES(π ()/2);

Funkcja `radians` przelicza stopnie na radiany, `degrees` - radiany na stopnie.

PRZYKŁADY – funkcje agregujące

SELECT MAX(liczbakondygnacji) FROM ot_bubd_a;

Funkcja max zwraca największą wartość ze zbioru.

SELECT MIN(spec_age) FROM ot_bubd_a;

Funkcja min zwraca najmniejszą wartość ze zbioru.

SELECT SUM(spec_age) FROM ot_bubd_a;

Funkcja sum oblicza sumę wartości ze zbioru.

SELECT COUNT(*) FROM ot_bubd_a;

Funkcja count zwraca liczbę wartości w zbiorze.

SQL – Sortowanie i limitowanie

- Do sortowania służy klauzula **ORDER BY**
- Domyślny kierunek sortowania - rosnąco, zmiana poprzez klauzulę **DESC**
- Domyślnie wartości puste są na początku, zmiana przez klauzulę **NULLS LAST**
- Możliwe jest sortowanie po więcej niż 1 kolumnie
- Ograniczenie liczby zwracanych wierszy - klauzula **LIMIT**


```
SELECT lokalnyid, funogolnabudynku FROM ot_bubd_a ORDER BY funogolnabudynku;
```

```
SELECT lokalnyid, funogolnabudynku FROM ot_bubd_a ORDER BY funogolnabudynku ASC;
```

```
SELECT lokalnyid, funogolnabudynku FROM ot_bubd_a ORDER BY funogolnabudynku DESC;
```

```
SELECT lokalnyid, x_informdodatkowa FROM ot_bubd_a ORDER BY x_informdodatkowa;
```

```
SELECT lokalnyid, x_informdodatkowa FROM ot_bubd_a ORDER BY x_informdodatkowa ASC NULLS  
LAST;
```

```
SELECT lokalnyid, x_informdodatkowa FROM ot_bubd_a ORDER BY x_informdodatkowa ASC NULLS  
FIRST LIMIT 3;
```


- Wybierz wszystkie wiersze z tabeli „cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201” sortując rosnąco po kolumnie „l_otw”
- Wybierz 5 wierszy z tabeli „ot_bubd_a” o najwyższych wartościach kolumny „liczbakondygnacji”

Uwzględnij fakt, że w kolumnach mogą występować wartości NULL.

● **SELECT * FROM cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 ORDER BY l_otw;**

objectid bigint	dok_typ character varying (60)	L_otw bigint	x92_pc double precision	y92_pc double precision	dzialka character varying (50)	shape_area double precision	shape_len double precision
274	dokumentacja geologiczna	2	509915.76	199596.59	241710_2.0004.8311/1	3997.57375975	272.522910779
1319	dokumentacja geologiczna	2	509410.21	193846.17	241715_2.0003.960	979.43914754	140.50747061
1419	dokumentacja geologiczna	2	506593.23	190177.24	241715_2.0002.4973	914.10137513	133.719973115
1624	dokumentacja geologiczna	8	508459.89	193118.18	241715_2.0003.1651/2	16832.056097	699.023755901
463	dokumentacja geologiczna	16	522975.01	198541.29	[null]	11418.2025058	696.130848752
21	dokumentacja geologiczna	18	509996.41	179429.44	241714_2.0003.3615/2	4098.56061398	252.525138759

● **SELECT * FROM ot_bubd_a ORDER BY liczbakondygnacji DESC NULLS LAST LIMIT 5;**

funogolnabudynku integer	funszczegolowabudynku text[]	liczbakondygnacji integer	kodkst integer	zabytek boolean	
1252	{1252.Mg}		9	104	false
1122	{1122.Dw}		9	110	false
1122	{1122.Dw}		9	110	false
1122	{1122.Dw}		9	110	false
1251	{1251.Pr}		8	101	false

SQL – Grupowanie i operacje na zestawach danych

Możliwości funkcji agregujących są znacznie większe, gdy zastosuje się klauzulę GROUP BY. Możliwe jest wówczas obliczanie statystyk nie tylko dla całej tabeli, ale też podziału tabeli na kategorie.

Reguła: wszystkie kolumny, które mają być zwrócone przez zapytanie, muszą być:

- użyte w funkcji agregującej lub
- użyte w klauzuli GROUP BY.

Przykłady poprawnego użycia:

```
SELECT nazwa_stacji, MIN(mies_suma_opadow) AS min_suma_opadow,  
MAX(mies_suma_opadow) AS max_suma_opadow, ROUND(AVG(mies_suma_opadow),1)  
AS sr_suma_opadow FROM o_m_2022 GROUP BY nazwa_stacji ORDER BY 1;
```


Jaka jest łączna powierzchnia (area) budynków dla każdej funkcji ogólnej (funogolnabudynku)?

Ile jest budynków o poszczególnych funkcjach ogólnych (funogolnabudynku)?

Jaka jest łączna powierzchnia (area) budynków dla każdej funkcji ogólnej (funogolnabudynku)?

```
SELECT funogolnabudynku, ROUND(SUM(area)) FROM ot_bubd_a GROUP BY funogolnabudynku ORDER BY 1;
```

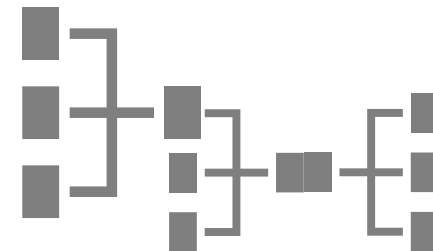
Ile jest budynków o poszczególnych funkcjach ogólnych (funogolnabudynku)?

```
SELECT funogolnabudynku, COUNT(*) FROM ot_bubd_a GROUP BY funogolnabudynku ORDER BY 1;
```

SQL – Złączenia

Złączenia tabel pozwalają na pobranie informacji z wielu tabel relacyjnej bazy danych, jeśli tylko posiadają one wspólną wartość na podstawie której można je połączyć.

Nie jest wymagane, aby relacja była utworzona na etapie projektowania bazy danych ani skonfigurowana przez administratora. Wystarczą identyczne wartości w kolumnach.

Złączenie domyślne wykorzystuje tylko klauzulę WHERE, bez użycia słowa kluczowego JOIN.

Przykład:

```
SELECT a.lokalnyid, a.funogolnabudynku AS kod_funkcji,  
b.funkcja AS nazwa_funkcji FROM ot_bubd_a a,  
funkcja_ogolna b WHERE a.funogolnabudynku = b.kod;
```

	lokalnyid character varying (36)	kod_funkcji integer	nazwa_funkcji character varying
185	30F9FC81-403C-6F98-E053-CA2BA8C06...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
186	30F9FC81-3C3B-6F98-E053-CA2BA8C0...	1121	budynkiODwochMieszkaniach
187	30F9FC81-3CD7-6F98-E053-CA2BA8C0...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
188	30F9FC81-3CD8-6F98-E053-CA2BA8C0...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
189	30F9FC81-3CD9-6F98-E053-CA2BA8C0...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
190	30F9FC81-3D63-6F98-E053-CA2BA8C06...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
191	30F9FC81-8D15-6F98-E053-CA2BA8C06...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
192	30F9FC81-3D66-6F98-E053-CA2BA8C06...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne
193	30F9FC81-43D0-6F98-E053-CA2BA8C06...	1121	budynkiODwochMieszkaniach
194	30F9FC81-B4C8-6F98-E053-CA2BA8C0...	1110	budynkiMieszkalneJednorodzinne

Typ złączenia realizowany przez złączenie domyślne jest złączeniem **wewnętrznym**, oznacza to, że zwracane są tylko takie wyniki, które mają pasującą parę wartości w tabelach "a" i "b". Zapytanie można zapisać w następujący sposób:

```
SELECT a.lokalnyid, a.funogolnabudynku AS kod_funkcji, b.funkcja AS nazwa_funkcji FROM  
ot_bubd_a a INNER JOIN funkcja_ogolna b ON a.funogolnabudynku = b.kod;
```

lub krócej

```
SELECT a.lokalnyid, a.funogolnabudynku AS kod_funkcji, b.funkcja AS nazwa_funkcji FROM  
ot_bubd_a a JOIN funkcja_ogolna b ON a.funogolnabudynku = b.kod;
```

Warunek złączenia zapisywany jest za słowem kluczowym **ON**.

Typ złączenia realizowany przez złączenie domyślne jest złączeniem **wewnętrznym**, oznacza to, że zwracane są tylko takie wyniki, które mają pasującą parę wartości w tabelach "a" i "b". Zapytanie można zapisać w następujący sposób:

```
SELECT a.objectid, a.l_otw, b.nazwa_gmin, b.grupa_reje FROM  
cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 a JOIN dzialki_ewidencyjne b ON a.dzialka =  
b.id_dzialki;
```

Warunek złączenia zapisywany jest za słowem kluczowym ON.

Złączenie zewnętrzne pozwala na połączenie wielu tabel także wtedy, gdy nie zawsze wystąpią pasujące wiersze. Wówczas dla wiersza bez "pary" zostanie dopasowana wartość pusta (NULL).

W złączeniu zewnętrznym **typu LEFT** zwracane są wszystkie wiersze z pierwszej tabeli, jeśli nie ma odpowiedników w drugiej tabeli, zwracana jest wartość NULL; jeśli zostanie użyta funkcja agregująca np. count lub sum, wówczas zwróci zero.

```
SELECT a.objectid, a.l_otw, b.nazwa_gmin, b.grupa_reje FROM  
cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 a LEFT JOIN dzialki_ewidencyjne b ON a.dzialka =  
b.id_dzialki;
```

W złączeniu zewnętrznym **typu RIGHT** zwracane są wszystkie wiersze z pierwszej tabeli, jeśli nie ma odpowiedników w drugiej tabeli, zwracana jest wartość NULL.

```
SELECT a.objectid, a.l_otw, b.nazwa_gmin, b.grupa_reje FROM  
cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 a RIGHT JOIN dzialki_ewidencyjne b ON a.dzialka  
= b.id_dzialki ORDER BY 1;
```

SQL – Edycja/modyfikacja danych w bazie

Do modyfikacji danych służy komenda **UPDATE**.

Podstawowa składnia zapytania UPDATE jest następująca:

UPDATE <tabela> **SET** <kolumna> = <wartość>

Przykład:

UPDATE *cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201* **SET** *dok_typ* = *INITCAP* (*dok_typ*);

każdy wyraz ma się zaczynać od wielkiej litery

UWAGA!

UPDATE w tej formie zmienia wartość we WSZYSTKICH wierszach tabeli!

Oprócz UPDATE dla całej tabeli, za pomocą SQL można modyfikować pojedyncze wiersze:

```
UPDATE cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 SET dok_typ = 'Brak DOKUMENTACJI'  
WHERE id = 6;
```

lub ich grupy według dowolnej klauzuli WHERE:

```
UPDATE ot_bubd_a SET x_kodkarto1000k = 'nd' WHERE funogolnabudynku = 1271;
```


Aby móc edytować dane za pomocą narzędzi graficznych takich jak pgAdmin lub QGIS, tabela musi mieć zdefiniowany **klucz główny**.

Dane importowane z zewnętrznych źródeł za pomocą QGIS czy ogr2ogr zwykle spełniają ten warunek.

Jeśli tabela nie posiada klucza głównego, ale posiada kolumnę z niepowtarzalnym identyfikatorem, należy wykonać:

```
ALTER TABLE tabela ADD CONSTRAINT tabela_pk PRIMARY KEY(identyfikator);
```

Jeśli nie ma takiej kolumny, można wygenerować identyfikatory automatycznie:

```
ALTER TABLE tabela ADD COLUMN identyfikator SERIAL PRIMARY KEY;
```

Do usuwania danych służy komenda DELETE.

Uwaga!

Komenda DELETE bez podania klauzuli WHERE usunie WSZYSTKIE wiersze w tabeli!

DELETE FROM;

zwykle jednak usuwa się pojedyncze wiersze:

DELETE FROM cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 WHERE dok_typ = 'Brak Dokumentacji';

lub ich grupy:

DELETE FROM cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201 WHERE l_otw = 2;

W praktyce do czyszczenia całej tabeli, wykorzystuje się komendę **TRUNCATE TABLE**:

```
CREATE TABLE cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201_copy AS SELECT * FROM  
cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201;
```

```
TRUNCATE TABLE cbdg_geoterm_plytka_obszar_20221201_copy;
```

gdyż jest **szybsza od DELETE bez WHERE**.

Do usuwania danych w programach pgAdmin i QGIS stosuje się te same zasady, co do modyfikacji: **wymagany jest zadeklarowany klucz główny**.

Do wstawiania danych służy komenda **INSERT**.

Podstawowa składnia:

```
INSERT INTO tabela VALUES ('wartosc1','wartosc2','wartosc3');
```

w takiej sytuacji muszą być podane wartości dla wszystkich kolumn w tabeli.

Możliwe jest też podanie podzbioru kolumn:

```
INSERT INTO tabela(kolumna1, kolumna2) VALUES('wartosc1','wartosc1');
```

```
INSERT INTO funkcja_szczeg (kod,funkcja) VALUES('1110.dj','budynekjednorodzinny');
```

Widoki w bazie PostgreSQL

Widok (VIEW) – jest specyficzną formą zapytania, które zapisane w bazie pozwala na wygenerowanie, np. w dowolnej chwili tabeli z danymi odpowiadającymi na treść przechowywanego polecenia. Za każdym razem gdy użyty zostanie widok, zapytanie jest ponownie wykonywane, zatem dane prezentowane w widoku zawsze są aktualne

Przykładowe zapytanie tworzące widok:

```
CREATE VIEW przystanki_jelesnia AS SELECT a.name, b.id_dzialki FROM  
przystanki_autobusowe a, dzialki_ewidencyjne b WHERE ST_INTERSECTS(a.geom, b.geom)  
AND name LIKE 'Jeleśnia%';
```

Przykładowe zapytanie wywołujące widok:

```
SELECT * FROM przystanki_jelesnia;
```


Widok (View) – tworzenie na przykładzie QGIS

The screenshot shows the QGIS Database Manager interface. The main window is titled "Zarządzanie bazami danych" and displays a SQL query editor for a database named "SZKOLENIE". The query is as follows:

```
1 CREATE VIEW przystanki_jelesnia AS
2 SELECT a.name, b.id_dzialki
3 FROM przystanki_autobusowe a, dzialki_ewidencyjne b
4 WHERE ST_INTERSECTS(a.geom, b.geom)
5 AND name LIKE 'Jeleśnia%';
```

The query is highlighted with a green box. Below the query editor, the "Uruchom" (Execute) button is also highlighted with a green box. The status bar at the bottom indicates "0 wierszy, 0.119 sekund". The left sidebar shows the database structure under "SZKOLENIE" > "public", listing various tables and views.

The screenshot shows the pgAdmin interface. On the left, a tree view shows the database structure with 'Views (5)' expanded, and 'raster_columns' selected. The main pane shows a SQL query: `SELECT * FROM przystanki_jelesnia;`. Below the query, the 'Data Output' tab is active, displaying a table with 7 rows and 2 columns: 'name' and 'id_dzialki'. The table contains the following data:

	name	id_dzialki
1	Jeleśnia koło Figi	241704_2.0001.10911/1
2	Jeleśnia Rynek	241704_2.0001.8028/5
3	Jeleśnia Rynek	241704_2.0001.8033
4	Jeleśnia Skrzyżowanie	241704_2.0001.11029/3
5	Jeleśnia Skrzyżowanie	241704_2.0001.11423
6	Jeleśnia PKP	241704_2.0001.11178/3
7	Jeleśnia Policja	241704_2.0001.11029/3

Dziękuję za uwagę